

Czwartek, 26 listopada 2009 r.

Polityczne rozwiązanie problemu piractwa u wybrzeży Somalii

P7_TA(2009)0099

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 26 listopada 2009 r. w sprawie politycznego rozwiązania problemu piractwa u wybrzeży Somalii

(2010/C 285 E/08)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie sytuacji w Somalii,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 23 października 2008 r. w sprawie piractwa na morzu ⁽¹⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 19 czerwca 2008 r. w sprawie notorycznego zabijania ludności cywilnej w Somalii ⁽²⁾,
 - uwzględniając konkluzje Rady ds. Stosunków Zewnętrznych z posiedzenia w dniu 27 lipca 2009 r. (12354/2009) i z posiedzenia w dniu 17 listopada 2009 r. (15914/2009),
 - uwzględniając decyzję Rady 2008/918/WPZiB z dnia 8 grudnia 2008 r. w sprawie rozpoczęcia operacji wojskowej Unii Europejskiej mającej na celu zapobieganie aktom piractwa i rozboju u wybrzeży Somalii, odstraszenie od nich oraz ich zwalczanie (Atalanta) ⁽³⁾ zwanej Operacją Atlanta,
 - uwzględniając rezolucje Rady Bezpieczeństwa ONZ nr S/RES1814 (2008), 1816 (2008) 1838 (2008), 1846 (2008), 1851 (2008), 1863 (2009) i 1972 (2009),
 - uwzględniając wymianę listów między Unią Europejską a rządem Kenii dotyczącą warunków i trybu przekazywania Kenii przez EUNAVFOR osób podejrzanych o popełnienie aktów piractwa i przetrzymywanych przez siły morskie dowodzone przez Unię Europejską (EUNAVFOR) oraz zajętego mienia będącego w posiadaniu EUNAVFOR-u, a także traktowania przekazanych osób po takim przekazaniu,
 - uwzględniając podpisaną dnia 30 października 2009 r. wymianę listów między UE a Republiką Seszeli, umożliwiającą przekazywanie Seszelom osób podejrzanych o akty piractwa i uzbrojonych bandytów pojmanych przez EUNAVFOR w strefie działań operacyjnych,
 - uwzględniając zasady uzgodnione przez strony porozumienia pokojowego z Dżibuti w dniu 25 listopada 2008 r., a zwłaszcza sprawę utworzenia w Somalii rządu jedności i parlamentu niewykluczającego żadnej ze stron,
 - uwzględniając art. 110 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że wznowione niedawno walki między buntownikami z Unii Trybunałów Islamskich a tymczasowym rządem federalnym i oddziałami misji Unii Afrykańskiej (UA) w Somalii (AMISOM) prowadzą do coraz większej destabilizacji i coraz większej liczby ofiar śmiertelnych w Somalii,
- B. mając na uwadze, że wspólnota międzynarodowa szanuje suwerenność, nienaruszalność terytorialną, niezależność polityczną i jedność Somalii,

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P6_TA(2008)0519.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P6_TA(2008)0313.

⁽³⁾ Dz.U. L 330 z 9.12.2008, s. 19.

Czwartek, 26 listopada 2009 r.

- C. mając na uwadze, że od obalenia reżimu Siada Barre'a w 1991 r. w Somalii nie istnieje działający rząd, oraz mając na uwadze, że od tego czasu sytuację polityczną można określić jako anarchię, charakteryzującą się walkami międzyklanowymi i bandytyzmem,
- D. mając na uwadze, że pogarszający się stan bezpieczeństwa w stolicy Somalii Mogadiszu uniemożliwia krajowym i międzynarodowym organizacjom pozarządowym zajęcie się pogłębiającą się katastrofą humanitarną i reagowanie na sytuacje kryzysowe,
- E. mając na uwadze, że w Somalii wciąż na porządku dziennym są naruszenia praw człowieka i łamanie międzynarodowego prawa humanitarnego przez wszystkie strony konfliktu, zwłaszcza stosowanie tortur i innych form znęcania się, gwałty, egzekucje pozasądowe, arbitralne przetrzymywanie i ataki na ludność cywilną, dziennikarzy i obrońców praw człowieka oraz infrastrukturę cywilną,
- F. mając na uwadze zaniepokojenie przedłużającą się wojną domową w Somalii i jej konsekwencjami dla procesu pokojowego i procesu pojednania w tym kraju, a także dla bezpieczeństwa i stabilności całego Rogu Afryki,
- G. mając na uwadze, że do niedawna celem napadów pirackich były nie tylko statki handlowe, ale także statki Światowego Programu Żywnościowego, statki rybackie i jachty turystyczne,
- H. mając na uwadze, że piractwo po części wynika z przemocy i braku stabilności politycznej w Somalii, ale również przyczynia się do nich, a także wywołuje efekt domina w pozostałej części regionu Rogu Afryki, a ponadto ma konsekwencje dla ludności cywilnej Somalii w postaci narażenia na zagrożenia, braku rozwoju, zakłóceń w dostawach pomocy żywnościowej i zakłóceń innych działań humanitarnych,
- I. mając na uwadze, że w dniu 8 grudnia 2008 r. Rada podjęła decyzję o rozpoczęciu – w ramach kompleksowych działań prowadzonych przez UE w Rogu Afryki – wymienionej wyżej pierwszej w historii UE operacji morskiej EUNAVFOR-u Atalanta, mającej na celu stłumienie i powstrzymanie aktów piractwa i rozboju u wybrzeży Somalii oraz zapobieganie im, a także przyczynienie się do ochrony statków handlowych, a szczególnie statków Światowego Programu Żywnościowego dostarczających pomoc żywnościową somalijskim przesiedleńcom,
- J. mając na uwadze, że od grudnia 2008 r. operacja EUNAVFOR-u Atalanta zapewniła niezbędną ochronę 50 statkom Światowego Programu Żywnościowego, które dostarczyły około 300 000 ton żywności, z której ostatecznie skorzystało bezpośrednio 1,6 mln Somalijczyków,
- K. mając na uwadze, że na wymienionym wyżej posiedzeniu Rady ds. Stosunków Zewnętrznych w dniu 27 lipca 2009 r. Rada postanowiła zwiększyć zaangażowanie UE na rzecz pokoju w Somalii i rozwoju tego kraju w ścisłej współpracy ze wszystkimi zainteresowanymi podmiotami, zwłaszcza z ONZ i Unią Afrykańską (UA), i w tym celu przeanalizowała, w jaki sposób UE może wesprzeć działania międzynarodowe w tym w obszarze bezpieczeństwa,
- L. mając na uwadze, że na wymienionym wyżej posiedzeniu Rady ds. Stosunków Zewnętrznych w dniu 17 listopada 2009 r. Rada zatwierdziła koncepcję zarządzania kryzysowego dotyczącą ewentualnej misji EPBiO (Europejskiej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony) mającej przyczynić się do przeszkolenia 2 000 funkcjonariuszy sił bezpieczeństwa somalijskiego tymczasowego rządu federalnego,
- M. mając na uwadze, że piractwo stało się dochodowym zajęciem, a sumy okupu żądanego za uwolnienie zakładników są ogromne; mając również na uwadze, że współcześni piraci stosują bardziej wyrafinowane metody, są znakomicie uzbrojeni i posiadają jasno sprecyzowaną strategię oraz potrafią szybko zmieniać taktykę,
- N. mając na uwadze, że długofalowa pomoc ze strony partnerów międzynarodowych może być skuteczna tylko w przypadku stabilizacji sytuacji w zakresie bezpieczeństwa,

Czwartek, 26 listopada 2009 r.

- O. mając na uwadze, że buntownicy z Unii Trybunałów Islamskich wykluczyli wszelkie kontakty polityczne oraz pojednanie mające na celu zawarcie pokoju, będące elementem porozumienia pokojowego z Dżibuti, które stanowi ramy dla osiągnięcia trwałego rozwiązania politycznego w Somalii,
- P. mając na uwadze, że personel wojskowy uczestniczący w operacji EUNAVFOR-u Atalanta może aresztować, przetrzymywać i przekazywać osoby podejrzane o popełnienie aktów piractwa lub rozboju na obszarach, na których jest rozmieszczony; mając na uwadze, że podejrzani mogą również być ścigani przez państwa członkowskie UE lub Kenię na mocy porozumienia podpisanego z UE w dniu 6 marca 2009 r., które daje organom kenijskim prawo do prowadzenia postępowań sądowych,
- Q. mając na uwadze, że według raportu Programu Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska (UNEP) wzdłuż wybrzeży Somalii wyrzucono ogromną liczbę nielegalnych ładunków z toksycznymi odpadami, których zawartość wycieka do wody, co wskazuje na zupełny brak poszanowania dla zdrowia miejscowej ludności i ochrony środowiska,
1. zdecydowanie potępia poważne naruszenia międzynarodowego prawa humanitarnego i praw człowieka, jakich dopuściły się wszystkie strony konfliktu w Somalii; apeluje o natychmiastowe zakończenie walk i wzywa wszystkie grupy zbrojne, by natychmiast złożyły broń i włączyły się w rzeczywisty, szeroko zakrojony dialog z tymczasowym rządem federalnym; żąda, by wszystkie walczące frakcje powstrzymały się od masowych ataków na ludność cywilną, i apeluje, by niezależny zespół przeprowadził dochodzenie w sprawie zbrodni wojennych i przypadków łamania praw człowieka;
 2. potwierdza swoje poparcie dla tymczasowego rządu federalnego, któremu przewodzi prezydent szejk Sharif Sheikh Ahmed, oraz dla zobowiązań prezydenta do przestrzegania zasad określonych w porozumieniu pokojowym z Dżibuti, w tym do postępowania w duchu pojednania i do poszukiwania rozwiązania politycznego obejmującego wszystkie strony; potępia zbrojne ataki przeciwko tymczasowemu rządowi federalnemu Somalii oraz przeciwko ONZ i organizacjom pozarządowym;
 3. przypomina, że wspólnota międzynarodowa i wszystkie strony obecnego konfliktu są odpowiedzialne za ochronę ludności cywilnej, za umożliwienie dostaw pomocy oraz za poszanowanie przestrzeni humanitarnej i bezpieczeństwa osób świadczących pomoc humanitarną; dlatego też żąda natychmiastowego stworzenia odpowiednich warunków do właściwego zajęcia się katastrofą humanitarną w Somalii;
 4. z ogromną satysfakcją odnotowuje, że operacja EUNAVFOR Atalanta w dalszym ciągu z powodzeniem przyczynia się do bezpieczeństwa morskiego u wybrzeży Somalii, chroniąc wycarterowane przez Światowy Program Żywnościowy statki dostarczające pomoc dla Somalii, statki przewożące ważne ładunki dla misji pokojowej UA w Somalii i inne statki podatne na zagrożenia; wzywa Radę, by po upływie obecnego mandatu w dniu 12 grudnia 2009 r. przedłużyła operację o kolejny rok; wyraża poparcie dla ewentualnego rozszerzenia strefy operacyjnej na południe, stosownie do działalności piratów, podkreśla jednak, że takie rozszerzenie nie powinno mieć wpływu na podstawowy cel misji, czyli ochronę konwojów Światowego Programu Żywnościowego i innych statków narażonych na atak, np. jednostek floty handlowej i statków rybackich;
 5. podkreśla, że piractwo na pełnym morzu poważnie zagraża bezpieczeństwu i naraża na szwank dostawy pomocy żywnościowej w i tak już krytycznej sytuacji humanitarnej;
 6. podkreśla, że skuteczna walka z piractwem będzie możliwa jedynie poprzez zwalczanie podstawowych przyczyn tego zjawiska, które znajdują się na lądzie, tzn. ubóstwa i upadku państwa, a które można wyeliminować jedynie poprzez zapewnienie pokoju, rozwoju i budowy państwowości w Somalii;
 7. jest zdania, że do momentu znalezienia przez wspólnotę międzynarodową politycznego rozwiązania problemu wiarygodności Somalii jako państwa strategia bezpieczeństwa wdrażana za pośrednictwem operacji EUNAVFOR-u Atalanta musi nadal być traktowana priorytetowo, a nawet należy przyznać większe zasoby siłom rozmieszczonym w ramach operacji;

Czwartek, 26 listopada 2009 r.

8. w związku z tym wzywa Radę, by rozważyła możliwość przeprowadzenia równoległe do operacji EUNAVFOR-u Atalanta nowej operacji EPBiO na niewielką skalę, mającej na celu wsparcie szkolenia sił bezpieczeństwa tymczasowego rządu federalnego, co zapewni spójność podjętych inicjatyw, w tym inicjatywy Francji w Dżibuti oraz inicjatywy Ugandy w ramach programu szkoleń ustanowionego przez AMISOM, gdyż zagwarantuje podejmowanie działań tego samego rodzaju; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje zatwierdzenie przez państwa członkowskie w dniu 17 listopada 2009 r. koncepcji zarządzania kryzysowego dotyczącej ewentualnej nowej operacji EPBiO w Somalii, nalega jednak, by od przyjęcia tej koncepcji w żadnej mierze nie uzależniano podjęcia decyzji o rozpoczęciu misji, która może zostać podjęta dopiero po bardziej szczegółowej analizie sytuacji na miejscu i po upewnieniu się, że prawa człowieka są przestrzegane, pensje są wypłacane, sprzęt został dostarczony, a wyszkolone siły bezpieczeństwa włączono do struktur państwowych i struktur dowodzenia, aby po powrocie nie zwróciły się przeciwko rządowi, który mają chronić;
9. ubolewa, że 35 do 40 % statków w regionie nie zostało zarejestrowanych w centralnej jednostce koordynacji bezpieczeństwa morskiego, co powoduje, że statki te nie są świadome konkretnych zagrożeń; dlatego też zwraca się do państw członkowskich o dopilnowanie, by wszystkie ich statki zostały zarejestrowane; apeluje do wszystkich statków o przestrzeganie zaleceń EUNAVFOR-u Atalanta, by zapewnić sobie jak najwyższy poziom bezpieczeństwa, a tym samym ograniczyć ryzyko ataków lub pojmania;
10. ubolewa, że pobłażliwy stosunek do żądań piratów somalijskich może w przyszłości przynosić skutki przeciwne do zamierzonych i niepożądane, pociągając za sobą kolejne przypadki piractwa w tej strefie, jeżeli nie będą stosowane niezbędne środki przymusu;
11. wyraża stałe poparcie dla AMISOM ze względu na jej kluczową rolę w procesie pokojowym; z naciskiem podkreśla, że dalszy udział w działaniach UA i AMISOM powinien opierać się na wskazaniu najpilniejszych potrzeb i potencjalnych form dodatkowego wsparcia ze strony UE, aby pomóc AMISOM rozwinąć zdolności współmierne do jej mandatu;
12. wzywa wspólnotę międzynarodową, a w szczególności UE, do zwiększenia pomocy humanitarnej dla przesiedleńców wewnętrznych i osób potrzebujących;
13. uważa, że zaangażowanie somalijskich organizacji kobiecych i społeczeństwa obywatelskiego może odegrać pozytywną rolę w krajowym procesie pojednania;
14. wzywa państwa członkowskie do rozważenia możliwości przeszkolenia załóg i rybaków na wypadek wzięcia zakładników;
15. wzywa, by ponownie zastosowano i rygorystycznie przestrzegano embarga na dostawy broni do Somalii, nałożonego przez ONZ w 1992 r., a przestrzegane w znikomej mierze; apeluje, by pociągnięto do odpowiedzialności podmioty łamiące embargo na dostawy broni do Somalii;
16. wzywa ONZ i Komisję do przeprowadzenia pełnego dochodzenia w sprawie wyrzucania toksycznych odpadów i prowadzenia nielegalnych połowów wzdłuż wybrzeża somalijskiego, do określenia odpowiedzialności na wszystkich szczeblach, do popierania starań o postawienie przed wymiarem sprawiedliwości osób odpowiedzialnych za te przestępstwa oraz do zagwarantowania kompleksowego rozwiązywania problemu zanieczyszczenia środowiska;
17. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, sekretarzom generalnym Unii Afrykańskiej, ONZ i Międzyrządowego Organu ds. Rozwoju, premierowi tymczasowego rządu federalnego, rządowi Etiopii i Parlamentowi Panafrykańskiemu.